

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief

Helmond, 1 november 2018

Onderwerp: Uitkomst fase 1 onderzoek GenX

Zaaknummer:

Uw kenmerk:

Telefoon.:

Uw brief d.d.:

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bij het bedrijf Custom Powders is in het verleden gewerkt met de stoffen GenX en PFOA. Zoals aangekondigd in raadsinformatiebrief 78 informeren wij u graag over de uitkomsten en de vervolgstappen van de eerste fase van het onderzoek.

GenX en PFOA worden vooral gevonden in de directe nabijheid van Custom Powders. De aangetroffen hoeveelheden geven geen aanleiding om directe maatregelen te nemen ter bescherming van mensen of het milieu. Wél is aanvullend onderzoek nodig om de exacte omvang van de verontreiniging beter in beeld te brengen. In deze raadsinformatiebrief wordt dit nader toegelicht.

Onderzoeksmethode

Het doel van het onderzoek is het maken van een inschatting van de maximale omvang van de verontreiniging. Uit een analyse van de bedrijfsvoering van Custom Powders is gebleken dat PFOA en GenX vooral via de schoorsteen zijn verspreid. Daarom zijn er vooral plekken onderzocht die "onder de rook" van Custom Powders liggen. Er is grond, grondwater, oppervlaktewater en slib onderzocht door een gespecialiseerde onderzoeksbureau.

De hoogste concentraties zijn gevonden direct rondom het bedrijf. Hoe verder bij Custom Powders vandaan gemeten wordt, hoe minder van de stoffen er terug te vinden is. De onderzoeksresultaten geven een goede indicatie van het verspreidingsgebied. Er is nog aanvullend onderzoek nodig om de verspreiding in alle windrichtingen nauwkeuriger in beeld te brengen.

De resultaten zijn getoetst aan een zogenaamde 'toetsingswaarde'. Resultaten die onder deze waarden blijven, vormen geen risico voor mens en milieu. Voor resultaten boven de toetsingswaarde is meestal verder onderzoek nodig om de risico's in beeld te kunnen brengen. Daarbij wordt dan niet alleen gekeken naar de gemeten hoeveelheid PFOA en GenX, maar ook naar de omstandigheden. Bijvoorbeeld of en hoe vaak er mensen in contact met grond of water komen. Kortom: een resultaat boven de toetsingswaarde betekent niet direct een risico voor mens en milieu.

De kosten voor het uitvoeren van het nu gerapporteerde onderzoek bedragen € 27.000,-. De kosten voor het noodzakelijke vervolgonderzoek, inclusief het gestarte moestuinonderzoek, zijn op dit moment nog niet bekend.

Resultaten

Grond

In de grond wordt op één plek, dichtbij Custom Powders, een hoeveelheid gemeten die boven de toetsingswaarden ligt. Deze plek wordt in het aanvullend onderzoek meegenomen. Op alle andere plekken waar metingen gedaan zijn valt het resultaat ruim onder de toetsingswaarden.

Grondwater

In het grondwater zijn de hoogste concentraties gevonden op het industrieterrein rondom het bedrijf en ter hoogte van Varenschut dichtbij de moestuinen. De hoeveelheid GenX en PFOA in het grondwater naast het moestuincomplex ligt boven de algemene toetsingswaarde, maar onder de specifieke toetsingswaarde voor moestuingebruik. Deze concentraties in het grondwater leiden niet tot een risico voor de gebruikers van de moestuinen.

Ook voor grondwater wordt de concentratie veel lager hoe verder de metingen bij Custom Powders vandaan zijn. Er is één uitzondering, op het meest ver weg gelegen meetpunt is een concentratie net boven de toetsingswaarde gemeten. Dit wordt opnieuw onderzocht in het vervolgonderzoek. Daarnaast wordt er aanvullend onderzoek opgestart voor het grondwater. Daarbij worden onze partners betrokken.

Oppervlaktewater

Het oppervlaktewater wordt intensief gemonitord door het Waterschap. De resultaten van het Waterschap komen overeen met de metingen uit ons onderzoek. Op verschillende plekken worden in beide onderzoeken overschrijdingen gevonden van de toetsingswaarde.

Op de meetpunten in het stromende water neemt de hoeveelheid GenX en PFOA in de tijd, steeds verder af. In stilstaand water blijft de hoeveelheid van de stoffen redelijk gelijk. Hoe verder weg van Custom Powders, hoe minder van de stoffen in het stromende en stilstaande water gevonden worden.

De hoogst gemeten concentratie GenX en PFOA wordt gevonden in het stilstaande water van de visvijver aan de Sluisdijk. Ook op deze plek wordt voor de zekerheid door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de invloed van de waterkwaliteit op de aanwezige vis.

In het water van recreatieplas Berkendonk wordt door het Waterschap een concentratie PFOA gevonden boven de toetsingswaarde voor oppervlaktewater. Hierover hebben we u geïnformeerd in raadsinformatiebrief 62. De meting uit ons onderzoek is hoger dan de metingen door het Waterschap. Deze concentratie boven de toetsingswaarde is direct nader getoetst. Hieruit blijkt dat er in het water van Berkendonk zonder risico gezwommen kan worden. Wel is het aantreffen van deze hogere concentratie nog aanleiding voor het uitvoeren van extra onderzoek.

Slib

De gemeten concentraties in slib liggen onder de toetsingswaarden, waardoor er geen direct gevaar is. De gevonden concentraties zijn echter wel dusdanig dat vrije verplaatsing van slib en ook van grond niet zonder meer mogelijk is. Het Waterschap is bevoegd gezag voor het oppervlaktewater en het slib. Het Waterschap en gemeente zoeken samen naar een oplossing rondom grondverzet en slib.

Vervolgstappen

Als eerste is gekeken of de uitkomsten van dit onderzoek aanleiding geven om directe maatregelen te nemen ter bescherming van mensen of het milieu. Dat is niet het geval.

Wél heeft het onderzoeksbureau ons geadviseerd om vervolgonderzoek uit te voeren. Wij starten daarom direct met de uitvoering van de volgende fase van het onderzoek. Hierbij worden plekken waar de toetsingswaarden worden overschreden nader onderzocht. Het doel is om de omvang van dit gebied in alle windrichtingen nauwkeuriger in beeld te brengen.

Het recent gestarte moestuinonderzoek is hier een onderdeel van. Wij streven ernaar om u begin 2019 te informeren over de uitkomst van het vervolgonderzoek en het moestuinonderzoek.

Het onderzoeksrapport en een uitgebreide samenvatting is voor iedereen beschikbaar via onze website: www.helmond.nl/genx

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester

de secretaris

L.B.